

Rette saaledes, at Enkelthederne ikke komme til at overskygge det væsentlige.

Lønreformen gennemføres i Forslaget efter tre Hovedregler. Den første er, at Grundlønnen eller Begyndelseslønnen skal fremdeles bæres af Kommunerne, den anden er, at Staten skal herefter overtage alle Tillæg, og endelig den tredje er, at Forhøjelsen af Lønningerne falder paa begge Lønningsarter, baade Grundlønnen og paa Statstillæget. Jeg skal skænke disse tre Regler en kort Omtale for senere at vise deres Anvendelse paa Købstadkommunernes Skoler og paa Landets — i disse to Hovedgrupper falde jo vore offentlige Skoler.

Jeg tror ikke, der fra nogen Side vil rejses Indvending, i alt Fald ikke nogen stærk Indvending, mod den første Regel, at Grundlønnen fremdeles skal bæres af Kommunerne. Vi ønske ikke den offentlige Skole, Folkets Skole, lavet om til en ren Statsskole. Den skal ligge Befolkningen saa nær som muligt, under Befolkningens eget Opsyn og Tilsyn og omfattet af Befolkningens egen Interesse. Det kan kun ske, hvis den fremdeles, ogsaa økonomisk, væsentlig hviler paa Kommunen. Dette udelukker ikke, at der i visse Egne af Landet er Kommuner, som allerede ere saa haardt bebyrdede ogsaa med Skoleudgifter, at de vilde føle sig brøstholdne ved at skulle yde et betydeligt Tillæg til Grundlønnen. Dem maa vi tænke paa at komme til Hjælp paa ekstraordinær Vis, det er der ingen Tvivl om. Men vi ville nødigt fravige selve Grundsætningen: Grundlønnen bliver hos Kommunen. Skolen bliver fremdeles en kommunal Skole og Læreren en kommunal Bestillingsmand. Vi ville ikke trække ham fra Befolkningens Midte, hvor han hidtil har staaet, ind i Statsfunktionærernes Kreds, som det i Fjor blev kaldt.

Den anden Hovedregel er, at Staten overtager *alle* Tillæg. Hidtil har Staten ikke baaret de to første Tillæg i Købstadkommunerne. Dem har Kommunen selv baaret. Nu er det altsaa Forslagets Tanke, at Staten overtager disse to Tillæg, og Købstæderne faa da en virkelig Favorisering i Forhold til, hvad de have haft hidtil. Hvis man gik ud fra, at man havde truffet det rette i 1899 og da gav Kommu-

nerne, hvad der tilkom dem, paa Landet og i Byerne, er man her ved at forrykke Balancen, men det skal jeg ikke udtale mig nærmere om. Saadanne mindre Spørgsmaal ville kunne blive behandlet i det kommende Udvalg. Købstadkommunerne faa endvidere enkelte andre Begunstigelser, der ikke saa let springe i Øjnene, f. Eks. den, at de ved at indlemme Mellemskolen i den kommunale Skole beholde en Statsunderstøttelse til Undervisningen lige til Børnenes 16de Aar og kunne beholde Lærerne med Statstilskud og Statstilskud til deres Pensionering, medens vi paa Landet ikke kunne naa videre end til Børnenes 14de Aar. Mellemskolen er jo anerkendt som en Kommuneskole, som et Led af Folkeskolen. Men ogsaa den Slags Ting kan tages op til Overvejelse i Udvalget.

Den tredje Regel er den Forhøjelse, der falder paa begge Lønningssatser, baade derved, at Kommunen skal op med Grundlønnen, og derved, at Staten skal op med større Statstilskud.

Efter at jeg nu har gjort Rede for disse tre Hovedregler, skal jeg prøve at anvende dem paa Købstædernes Skoleforhold ved at nævne nogle Tal. Men jeg skal ikke nævne saa mange, at de ærede Tilhørere skulle drukne i Tallenes Mængde. Der er jo tre Skalaer for Købstadlærernes Lønninger — jeg tager ikke Hensyn til den laveste Skala, den bruges næsten ikke. Købstadlærernes Lønninger ere nu 1,000 Kr., stigende gennem 20 Aar til 2,200 eller 2,400 efter de to Skalaer. Lærerindernes Begyndelsesløn er 800, stigende til 1,400 eller 1,500, ligeledes efter de to Skalaer, henholdsvis den mellemste og højeste. Efter Forslaget lægges der 4—500 Kr. til Grundlønnen, saa at denne nu bliver 1,400 eller 1,500, ligesom der lægges paa Statstilskuddet, saa Slutningslønnen bliver 2,800 eller 3,000, medens den før var 2,200 & 2,400 Kr. Der bliver altsaa her en Forhøjelse paa 600 Kr. Men Forhøjelsen ligger væsentlig paa Grundlønnen. Købstadlærerinderne komme til at begynde med den samme Grundløn som Læreren, men Tillægene ere mindre, saa at Slutningslønnen bliver 1,900 Kr. for den laveste og 2,000 Kr. for den højeste Skala. Staten bærer alle disse Tillæg, medens den